

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРАВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор КУП НАНУ

Професор Ю.Л. Бошицький
(введено в дію наказом № 1 від 27.01.2020 р.)

Схвалено рішенням Вченої ради КУП НАНУ
від 23.12 від 2020 р. протокол № 3

**Положення про академічну доброчесність
в Київському університеті права
Національної академії наук України**

Київ – 2020

Загальні положення

Положення про академічну доброчесність в Київському університеті права Національної академії наук України (далі – Положення) визначає загальні засади дотримання академічної доброчесності, заходи з попередження недотримання правил академічної доброчесності, порушення академічної доброчесності, відповідальність за порушення академічної доброчесності, порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності суб'єктами академічної доброчесності, організацію роботи Комісії з питань академічної доброчесності, права особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності.

Положення розроблено на основі законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, чинних наказів і рекомендацій Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Статуту університету, Положення про організацію освітнього процесу та інших нормативно-правових актів.

Положення є складовою та невід'ємною частиною системи забезпечення якості освітньої та наукової діяльності Університету.

Визначення термінів

У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та наукових досягнень.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Фабрикація – вигадкування даних або фактів, що використовуються в освітньому процесі чи наукових дослідженнях.

Фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої та наукової (творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

Хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки

результатів навчання здобувачів освіти.

Суб'єкти академічної доброчесності:

- *здобувачі вищої освіти* – особи, які навчаються в КУП НАНУ на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації. До них відносяться: студенти, аспіранти;
- *працівники КУП НАНУ* – особи, які працюють в КУП НАНУ. До них відносяться: службові особи, педагогічні працівники, науково-педагогічні працівники, співробітники.

Принципи дотримання академічної доброчесності

Для забезпечення академічної доброчесності в КУП НАНУ необхідно дотримуватися таких принципів: верховенства права; законності; демократизму; соціальної справедливості; пріоритету права і свобод людини й громадянина; рівноправності; гарантування прав і свобод людини і громадянина; науковості; професіоналізму та компетентності; партнерства і взаємодопомоги; поваги та взаємної довіри; відкритості і прозорості; відповідальності за порушення академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у випадку використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Академічна відповідальність

Академічна відповідальність за порушення академічної доброчесності встановлюється для здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників, а також для структурних підрозділів.

Види академічної відповідальності:

Академічна відповідальність науково-педагогічних, наукових і педагогічних

працівників:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;
- звільнення з КУП НАНУ.

Академічна відповідальність здобувачів вищої освіти:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, додаткові контрольні роботи, тести тощо);
- повідомлення батькам чи іншим особам (фізичним або юридичним), які здійснюють оплату за навчання;
- відрахування з КУП НАНУ;
- недопуск кваліфікаційної роботи до захисту з правом повторної атестації у встановлені нормативними документами терміни.

За дії (бездіяльність), що цим Положенням визнані порушенням академічної доброчесності, суб'єкти академічної доброчесності можуть бути притягнуті до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених Законом.

Заходи щодо запобігання академічному плагіату

Заходи щодо академічної доброчесності та запобігання академічному плагіату в КУП НАНУ полягають у:

- інформуванні здобувачів вищої освіти та працівників про необхідність дотримання принципів академічної доброчесності та відповідальності;
- організації заходів з популяризації основ інформаційної культури та академічної доброчесності;
- організації аудіозапису захисту дисертацій та дипломних робіт здобувачів вищої освіти;
- перевірці академічних текстів на плагіат;
- застосування методів академічної відповідальності.

Академічні тексти, які підлягають перевірці на плагіат

Обов'язковій перевірці на плагіат підлягають такі академічні тексти:

Дипломні роботи на здобуття ступеня бакалавра або магістра – на етапі допуску до захисту;

Дисертаційні роботи на здобуття ступеня доктор філософії/доктор наук – на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду спеціалізованою вченою радою;

Рукописи монографій та навчальних посібників, що рекомендуються до видання Вченою радою університету - на етапі представлення матеріалів;

Рукописи статей до наукових журналів та тези конференцій – на етапі подання роботи для публікації;

Курсові роботи (проекти) – перед їх захистом.

Перевірка текстів, здійснюється за допомогою антиплагіатної системи, обраною КУП НАНУ, відповідно до Порядку перевірки академічних текстів на плагіат.

Відповідальними особами від редакцій наукових журналів, оргкомітетів конференцій, наукової бібліотеки академічні тексти розміщуються в: університетському депозитарії КУП НАНУ, депозитарії дипломних робіт здобувачів вищої освіти.

Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності

Організацію перевірки навчальних, методичних, наукових робіт суб'єктів академічної доброчесності здійснюють завідувачі кафедр.

Організацію перевірки рукописів статей, які надходять до редакції Часопису КУП НАНУ, здійснює головний редактор.

Організацію перевірки тез доповідей, які надходять до оргкомітетів науково-комунікативних заходів КУП НАНУ, здійснює особа, яка організовує відповідний захід.

Перевірки здійснюються на етапі представлення матеріалів робіт для розгляду кафедрою, редакційною колегією Часопису КУП НАНУ або оргкомітету науково-комунікативного заходу КУП НАНУ.

Перевірку навчальних та наукових робіт здобувачів вищої освіти здійснює викладач або керівник наукової роботи на етапі загальної перевірки роботи. Ці особи при виявленні факту порушення академічної доброчесності надають мотивовані висновки для розгляду роботи на засіданні кафедри.

Викладач, оцінюючи письмову роботу здобувача вищої освіти і зафіксувавши наявність факту порушення академічної доброчесності, зобов'язаний не зарахувати цю роботу, оцінивши її в "0" (нуль) балів, та письмово проінформувати протягом трьох робочих днів про виявлений факт порушення академічної доброчесності декана факультету, здобувача вищої освіти, та завідувача кафедри, на якій викладається цей курс, а також ставить до відома Студентський парламент. Наукові роботи, в яких виявлено ознаки порушення академічної доброчесності, не допускаються до захисту.

Здобувач вищої освіти, який не згоден з рішенням викладача щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності та не зарахування відповідної письмової роботи, має право протягом трьох робочих днів звернутися до завідувача кафедри, на якій викладається цей курс, для перевірки наявності чи відсутності факту порушення академічної доброчесності.

Здобувач вищої освіти подає завідувачу кафедри заяву з проханням про перевірку наявності чи відсутності факту порушення академічної доброчесності в своїй письмовій роботі. Заява має містити коротке письмове повідомлення суті справи, контактну інформацію, підпис заявника та дату подання. До тексту заяви додається копія роботи, яка розглядається. У разі відсутності цих документів заява до розгляду не приймається.

Протягом трьох робочих днів після отримання заяви завідувач кафедри

призначає експерта (з числа викладачів кафедри) для перевірки матеріалів щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності. Строк перевірки становить не більше п'яти днів з моменту одержання доручення експертом.

На експерта покладається обов'язок зібрати та дослідити необхідні матеріали для проведення перевірки, та, у разі необхідності, заслухати пояснення здобувача вищої освіти, робота якого перевіряється, та викладача, який зафіксував факт порушення академічної доброчесності.

Експерт інформує завідувача кафедри про результати перевірки щодо наявності чи відсутності достатніх підстав для встановлення факту порушення академічної доброчесності.

Завідувач кафедри на підставі висновку експерта ухвалює остаточне рішення про наявність чи відсутність факту порушення академічної доброчесності в роботі та доводить його до відома здобувача вищої освіти (в письмовій або усній формі), а також Студентський парламент.

Завідувач кафедри, на якій виконувалась робота, передає декану факультету подання щодо застосування заходів впливу на здобувача вищої освіти, в роботі якого встановлено факт порушення академічної доброчесності.

Перевірку навчальних, методичних та наукових робіт працівників КУП НАНУ, дисертаційних досліджень здобувачів вищої освіти, за відповідним дорученням здійснюють відповідальні особи з числа висококваліфікованих працівників кафедр, що призначаються завідувачем кафедри (в окремих випадках можуть утворюватися спеціальні експертні комісії).

Вищезазначені особи визначають унікальність кожної представленої роботи та надають висновки у роздрукованому вигляді для подальшого розгляду на засіданнях кафедри.

Перевірку рукописів статей, які надходять до редакції Часопису КУП НАНУ, за відповідним дорученням здійснюють відповідальні особи з числа членів редакційної колегії, що призначаються головним редактором.

Відповідальні особи при виявленні факту порушення академічної доброчесності надають мотивовані висновки. У такому разі стаття може бути відхилена чи повернута авторові на доопрацювання.

Перевірку тез доповідей, які надходять до оргкомітетів науково-комунікативних заходів КУП НАНУ, за відповідним дорученням здійснюють відповідальні особи з числа членів оргкомітету, що призначаються особою, яка організовує відповідний захід.

Відповідальні особи при виявленні факту порушення академічної доброчесності надають мотивовані висновки. У такому разі тези доповіді можуть бути відхилені чи повернуті авторові на доопрацювання.

Остаточне рішення щодо наявності у роботі факту порушення академічної доброчесності за мотивованими висновками приймається кафедрами, редколегією Часопису КУП НАНУ, оргкомітетами науково-комунікативних заходів КУП НАНУ на своїх засіданнях. При прийнятті рішення враховується специфіка роботи, вид роботи та її унікальність. Результати перевірки оформлюються протоколом (засідання кафедри, спеціально утвореної експертної комісії, редакційної колегії журналу, оргкомітету науково-комунікативного заходу) у вигляді рішення щодо дозволу до опублікування матеріалів, допуску до захисту, відправку матеріалів на доопрацювання або відхилення без права подальшого розгляду.

У разі незгоди з результатами перевірки автор роботи, що перевірялася, має право на апеляцію.

Апеляція подається особисто автором на ім'я ректора КУП НАНУ у триденний термін після оголошення результатів перевірки.

У разі надходження апеляції, за наказом ректора КУП НАНУ створюється комісія для розгляду апеляції.

Апеляція розглядається апеляційною комісією у тижневий термін з наступного дня після виходу наказу ректора КУП НАНУ про створення апеляційної комісії, якщо інший термін не зазначено в наказі.

Висновки апеляційної комісії оформлюються протоколом.

Організація роботи Комісії з питань академічної доброчесності

Для виконання правил цього Положення в КУП НАНУ створюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі – Комісія).

У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством в сфері освіти та вищої освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом КУП НАНУ, Правилами внутрішнього розпорядку КУП НАНУ, іншими нормативними актами КУП НАНУ та цим Положенням.

Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви про порушення питань академічної доброчесності, надавати пропозиції адміністрації КУП НАНУ щодо притягнення до академічної відповідальності.

Персональний склад Комісії затверджує вчена рада КУП НАНУ терміном на один рік. Зміни до складу Комісії затверджуються рішенням вченої ради КУП НАНУ.

До складу Комісії за посадами входять: ректор, проректор з адміністративної та наукової роботи, декан факультету, завідувачі кафедр, голова ради трудового колективу, здобувачі вищої освіти та експерти з питань предмету розгляду порушення.

Комісія розглядає заяви про порушення правил цього Положення від суб'єктів академічної доброчесності та сторонніх осіб, доручень Міністерства освіти і науки України, установ, підприємств, організацій. Заява подається на голову Комісії та обов'язково має містити суть справи, контактну інформацію, підпис заявника та дату подання.

Організаційною формою роботи Комісії є засідання, які скликаються відповідно до затвердженого плану роботи та за необхідності розгляду заяв. Засідання Комісії є легітимним за умови участі в ньому не менше двох третин усіх членів Комісії.

Рішення приймаються голосуванням та оформлюються протоколом, який підписується головою (заступником голови) та секретарем. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

Комісія один раз на рік звітує про свою роботу перед вченою радою КУП НАНУ.

На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення академічної доброчесності.

Комісія за результатами проведених засідань готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо виявлення чи не виявлення порушень правил цього

Положення. Такі висновки подаються ректору для подальшого вжиття відповідних заходів.

Основні повноваження Комісії:

- популяризувати принципи академічної доброчесності серед спільноти КУП НАНУ;
- розробляти пропозиції щодо підвищення результативності впровадження принципів дотримання академічної доброчесності та надавати на затвердження вченої раді КУП НАНУ;
- здійснювати консультивання щодо недопущення порушень академічної доброчесності серед суб'єктів академічної доброчесності;
- одержувати, аналізувати та використовувати для прийняття вмотивованого рішення необхідну інформацію;
- інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних документів КУП НАНУ.

Права особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

Прикінцеві положення

Положення ухвалюється рішенням вченої ради КУП НАНУ та вводиться в дію наказом ректора КУП НАНУ.

Положення набирає чинності з моменту схвалення його більшістю членів вченої ради, затвердження у встановленому порядку та оприлюднення на офіційному сайті КУП НАНУ.

Працівники КУП НАНУ повинні бути ознайомлені з Положенням протягом місяця з моменту набрання його чинності, а новопризначені – з дня прийому на роботу.

Здобувачі вищої освіти ознайомлюються з Положенням протягом місяця з дня зарахування до КУП НАНУ.

Всі суб'єкти академічної доброчесності повинні знати і дотримуватися правил Положення. Незнання цих правил не може слугувати виправданням щодо його порушення.

Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням вченої ради КУП НАНУ та вводяться в дію наказом ректора КУП НАНУ.